

**Seminari de teories i recerques antropològiques
avançades**

Codi: 101256

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	3	0
2500256 Antropologia Social i Cultural	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Aurora González Echevarria

Correu electrònic: Aurora.Gonzalez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha pre-requisits

Objectius

El propòsit del seminari és tractar en profunditat alguns temes però també transcendir límits disciplinaris històricament contingents. Els objectius específics són analitzar investigacions i propostes teòriques i metodològiques d'especial rellevància i actualitat

La programació d'aquest curs acadèmic es desenvoluparà en dos blocs, els quals tenen com a eixos la: transdisciplinarietat i la transculturalitat. En el primer es tractaran investigacions transdisciplinàries en l'estudi de la parentalitat, en el segon s'abordaran les propostes teòriques clàssiques i actuals sobre procediments de comparació intra i transcultural i la seva utilització i modificació en investigacions comparatives recents.

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Valorar els problemes epistemològics i metodològics que comporta la dialèctica entre particularisme i comparació.

- Valorar en termes teòrics, metodològics i ètics les recerques antropològiques encaminades a objectius bàsics o orientades a la intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els codis ètics vigents al treball de camp etnogràfic.
2. Classificar i definir els diferents procediments de comparació transcultural.
3. Contextualitzar la recerca feta en relació amb l'estat de la teoria antropològica corresponent.
4. Discriminar els aspectes metodològics específics de les recerques bàsiques.
5. Distingir especificitat etnogràfica i definicions teòriques de dominis i conceptes en els processos comparatius.
6. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics.
7. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
10. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
11. Pensar críticament i intentar evitar les projeccions etnocèntriques en la construcció de teoria.
12. Reconèixer les implicacions ètiques de les recerques encaminades a objectius bàsics.
13. Reconèixer les implicacions ètiques de les relacions etnològiques entaulades durant les pràctiques de treball de camp.
14. Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament dels processos científics.
15. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
16. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

1r Bloc: Aproximació a la investigació transdisciplinar de la parentalitat.

I. Wallerstein: historicitat i límits dels estudis disciplinaris.

II Teoria evolutiva i parentalitat en primats no humans.

III Parentalitat i neurociència.

IV Parentalitat en Psicologia i Psicoanàlisi.

IV Parentalitat en ciències socials: Sociologia, Treball social, Antropologia social i cultural

2n Bloc: Procediments de comparació intra i transcultural i investigacions comparatives

I. La comparació hologeística clàssica i actual. . Les propostes de Tylo y Murdock Utilització dels Human Relations Area Files i del eHRAF. Proposta de F. Héritier. Investigació sobre circulació d' infants.

II. La comparació controlada. De l'inductivisme a l'heurística. La proposta de Nadel. Investigacions sobre la maternitat a distància.

III. Les comparacions (intraculturals) contínues en la teoria fonamentada. Les propostes de Glazer i Strauus Investigació sobre la naturalesa i extensió del consum de cocaïna a Barcelona.

IV. Comparació intracultural per a la posada de teories: combinació sistemàtica de tècniques qualitatives i quantitatives. La proposta del GRAFO. Investigació sobre "Desigualtats socio-econòmiques i diferència cultural a l'Àmbit de la salut en barris d'actuació prioritària de Catalunya".

V. Les comparacions transculturals successives. El desenvolupament dels programes d'investigació. Proposta d'anàlisi.

Metodologia

1. La lectura dels textos proposats amb caràcter general, que s'acreditarà amb el lliurament d'un petit comentari a la sessió en què es discuteixin. El comentari ha d'incloure punts que se seleccionen per a la discussió col·lectiva
2. L'elaboració per escrit i presentació per part de cada un dels subgrups d treballs bibliogràfics realitzats sobre cadascun dels blocs.
3. La realització d'un assaig individual sobre cada un dels blocs, que es presentarà després d'acabades la discussió dels textos i les presentacions al seminari

El treball dels estudiants consistirà en la participació en les classes, mostrar una actitud proactiva com a membres del grup amb una implicació clara en els treballs treball final, llegir per a la data prevista els textos per als debats a l'aula i lliurar puntulamente els corresponents assajos individuals

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Assistència a conferències, amb preparació prèvia a l'orientació teòrica i discussió posterior	10	0,4	1, 4, 7, 9, 11, 13, 14
Classes teòriques, discussió de lectures comunes i presentació de treballs de grup	45	1,8	1, 3, 6, 7, 12, 14, 16
Proposta de lectures a realitzar per cada grup, en el seu context disciplinar i articulació amb les lectures realitzades pels altres grups	13	0,52	2, 3, 4, 5, 11, 14, 16
Proposta dels textos de lectura general, en el seu context teòric i metodològic	12	0,48	2, 3, 4, 5, 11, 16
Tutories per grup	45	1,8	1, 2, 3, 4, 9, 14
Tipus: Supervisades			
Elaboració de treballs de grup i preparació d'un ppt o d'un document audiovisual per a la presentació a l'aula	50	2	6, 7, 10, 14, 16
Tipus: Autònomes			
Elaboració d'assajos individuals que sintetitzin de manera crítica els grans temes discutits al llarg del curs, inclosos els presentats pels diferents grups.	40	1,6	3, 4, 5, 6, 8, 10, 12
Lectura individual de textos i síntesi de temes bàsics i/o problemàtics per a la discussió a l'aula	40	1,6	4, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16
Lectura individual de textos per al seu debat posterior en grup i exposició a l'aula.	45	1,8	3, 4, 5, 8, 9, 14, 15, 16

Avaluació

Es tracta d'un seminari, amb un alt nombre de crèdits essent la presència i participació obligatòries. No obstant això, el propòsit és subdividir el grup per un dels treballs per maximitzar el temps dedicat a la lectura i a la reflexió personal i en equip. S'acceptarà un màxim d'un 30% de no assistències que cobriran qualsevol tipus d'incidència.

Per a l'avaluació es tindrà en compte:

1. La lectura dels textos proposats amb caràcter general: 40%. Ja que es tracta d'un instrument per al debat, no s'acceptarà el lliurament fora de la sessió corresponent..
2. L'elaboració per escrit i presentació per part de cada un dels subgrups dels treballs bibliogràfics : 35%.
3. La realització d'un assaig individual sobre cada un dels blocs: 25%

REVALUACIÓ

El treball de grup i els assajos individuals poden ser reavaluats, però no els comentaris dels textos proposats per a la seva discussió a l'aula.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació (plagi, etc) , es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració i presentació de dos treballs en grup. Els treballs de grup seran tutoritzats	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Lectura i debat en l'aula dels textos proposats	40%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16
Realització de un assaig sobre cada un dels blocs [treball individual]	25%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA PATRENTALITAT

Alvárez Plaza, Consuel. 2014, ¿Se puede desvelar el engendramiento a los hijos nacidos por donación de gametos manteniendo el anonimato de los y las donantes? En Piella, Uribe, Jociles, coord.. 2014 : 1357-1375.

Cadoret, Anne. " L' Apport des familles homoparentales dans le débat actuel sur la construction de la parenté"., *L'Homme*, 2007/3 - n° 183: 55-76

Celia, S. 2004 "Parentalidad y pobreza", en Solís-Ponton, 2004, cap. 21: 165-169

Díaz, J. L. 2013 "Neurociencia social. Gestión y alcance de una disciplina" *Seminario permanente sobre parentalidad humana 2013*, Instituto de Investigaciones Antropológicas. Universidad Nacional Autónoma de México. www.iiia.unam.mx/investigacion/sem.php

Fernandez-Duque, F. y otros, 2009 "The Biology of Parental care in Human and non-human Primates", *Annual Rev. Anthropology*, 2009, 38: 115-130

Ferreira, Annabel. 2014 "Neurobiología de la parentalidad", *Revista de Teoría Psicoanalítica*, T. VIII, nº 3: 103-122.

García García, Carmen. "Aportación de la Antropología biológica al estudio y comprensión de la parentalidad humana", en C. García García y A. González Echevarría, "Diálogo interdisciplinar: aproximación biosocial a la parentalidad. 1ª parte", *eQuadrens* (en prensa).

Geary, D.C. y Flinn, M.V.2001, "Evolution of Human Parental Behavior and the Human Family" *Parenting: Science and Practice*, 1:1-2, 5-61

Goody, Esther.N. 1969 *Parenthood and Social Reproduction, Forestry and Occupational Roles in West Africa*. Cambridge U.P.

Holland,M., 2012 (2004) *Social Bonding and Nurture Kinship. Compatibility between cultural and biological approaches*. London School of Economics and Political Science

Houzel, D, 2004 "Los retos de la parentalidad", en Solís-Pontón, 2004, cap.4: 27-31.

Imaz, E. 2006 "Las maternidades en el seno de las parejas lesbianas: Cambios, continuidades y rupturas respecto a os modelos familiares y maternos", *Arxius de ciències socials*, 15, dic 2006.

Imaz, Eizabete. 2006 "Las maternidades en el seno de las parejas lesbianas: Cambios, continuidades y rupturas respecto a os modelos familiares y maternos", *Arxius de ciències socials*, 15, dic 2006.

Maldonado y otros, 2008 "Aspectos evolutivos de la relación madre-bebé", *Perinatalogía y Reproducción Humana* 22: 15-25)

Martin, C. 2003, "La parentalidad. Controversias en torno a un problema público", Paris, *La Theorie*, 7.

Ochoa-Torres, C. y Lelong, I. 2004, "Las funciones parentales vistas desde la teoría del apego", en Solis-Ponton, 2004, cap. 10: 83-91

Perez Ramos, 2014 "La empatía", *eVOLUCIÓN* 9 (1): 27-44

Poveda, D., Mª Isabel. Jociles Rubio, Ana.Maria: Rivas, 2011 Monoparentalidad por elección: procesos de socialización de los hijos/as en un modelo familiar no convencional,

Athenea Digital - 11(2): 133-154 (julio 2011) -

Snow, C.P. *Las dos culturas*. 1959 Ediciones Nueva Visión

Solis Ponton, Leticia. 2004 (2002) *La parentalidad. Desafío del tercer milenio. Homenaje internacional a Serge Lebovici*, México, Manual Moderno.

Solis Ponton, Leticia. 2004 "Diálogo Leticia Solís_Pontón/ Serge Lebovici", en Solís-Pontón, 2004, cap. 1 : 3-10.

Solis Ponton,Leticia. 2004, "Construcción de la parentalidad", en Solís-Pontón, 2004, cap. 2: 11-22.

Terrazas, A. 2013 "Diversificación de *Australopithecus* y el comportamiento social" *Seminario permanente sobre parentalidad humana, 2013*, Instituto de Investigaciones Antropológicas. Universidad Nacional Autónoma de México www.iiia.unam.mx/investigacion/sem.php

Wallerstein, I *Abrir las ciencias sociales*; México, S.XXI, 1995

Wallerstein, I "Anthropology, Sociology and Other Dubious Disciplines", *Current Anthropology* Volume 44, Number 4, August-October 2003

Wallerstein, I.: "El debate en torno a la economía política del moderno sistema-mundial" *Mundo Siglo* Núm. 24, Vol. VI, 2011, pp. 5-12

Wallerstein, I 2004 *Análisis de sistemas-mundo*, S. XXI.

BIBLIOGRAFIA COMPARACIÓ

Casado, Irina. Sanjuan, Lucia., Grau, J. Eds. *Asistència Sanitaria en Contextos Interculturals. Materials Formatius per a professionals sanitaris*. Suport digital. Edició de la direcció General de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya i Grup de Recerca en Antropologia Fonamental i Orientada (GRAFO), Universitat Autònoma de Barcelona, 2010, cap. 8.2. En www.grafo.cat

Díaz, A.; Barruti, Mila. & Doncel, Concha.: *Les línies de l'èxit? Naturalesa i extensió del consum de cocaïna a Barcelona*, Barcelona, Ajuntament-Laboratori de Sociologia ICESB, 1992.

Glazer, B.G. 1965 "The Constant Comparative Method of Qualitative Analysis" *Social Problems*, Vol. 12, No. 4 (Spring, 1965), pp. 436-445

González Echevarría, Aurora. *Etnografía y comparación. La investigación intercultural en Antropología*. Bellaterra, Publicaciones de Antropología Cultural de la UAB, 1990: pp. 19-53 y 95-115.

González Echevarría, Aurora 2016 "El alcance de las teorías sobre la parentalidad. La comparación transcultural como extensión de los modelos etnográficos" *AIBR. Revista de Antropología Iberoamericana*, vol. 11, nº 1: 33-58.

Grau J.(2010) "La circulación de menores desde una perspectiva transcultural", en V.Fons, A.Piella y M. Valdés, eds. *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona, PPU.

Eggan, F: "La antropología social y el método de la comparación controlada", 1954, *American Anthropologist*, 56 en J.Llobera, ed. *La antropología como ciencia*, Barcelona, Anagrama, 1997.179-202.

Héritier, Françoise. 1992 " *Du comparatisme et de la généralisation en anthropologie. La comparaison*". *Grandhiva. Revue d'Histoire et d'Archives de l'Anthropologie. Nouvelles Éditions Place*, nº 11.

H.R.A.F. Collection of Ethnography.

Mummert, Gail.2010 "La crianza a distancia: representaciones de la maternidad y paternidad transnacionales en México, China, Filipinas y Ecuador" ", en V.Fons, A.Piella y M. Valdés, eds. *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona, PPU.

Murdock, G.P. et alii (1937) *Outline of Cultural Materials*, HRAF, 1987. III-X (Índice)

Murdock, G.P. (1957) "World Ethnographic Sample", *American Anthropologist*, New Series, vol.59, nº 4, 1957: 664-687

Nadel, S.F. 1952 "Witchcraft in Four African Societies: An Essays in Comparison" *American Anthropologist*, New Series, vol, 54, 1: 18

San Román, Teresa. 2009. "Sobre la investigación etnográfica", *Revista de Antropología Social*, 2009, 18. 235-260. "Comentario": 261-263, "Comentario al comentario": 265-266.

Tylor, E.B.(1889) "On a Method of Investigating the Development of Institutions; Applied to Laws of Marriage and Descent": *The Journal of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland*, Vol. 18(1889), pp. 245-272.